

Moira Macdonald

Storybook Ending

Vertaald uit het Engels door
Iris Bol en Marcel Rouwé

Ambo|Anthos
Amsterdam

Voor Bruce,
onder de maan en onder de zon

‘Iedereen is het erover eens dat het talent om aangename brieven te schrijven typisch vrouwelijk is.’

– Jane Austen, *Northanger Abbey*

‘Het gaat allemaal om het op gang brengen van een gesprek tussen de boeken. Wanneer die naast elkaar staan, praten ze met elkaar.’

– Paul Yamazaki, *Reading the Room: A Bookseller's Tale*

April

De brief was een vergissing. Dat wist ze zeker.

April vroeg zich vaak af of ze te veel tijd had om over van alles en nog wat na te denken omdat ze alleen woonde. Ze had de neiging te piekeren en vertelde zichzelf vaak verhalen om haar anderszins lege kamers op te vullen. Zo was haar appartement zelf de inspiratiebron voor vele verhalen: het was een gezellig tweekamerflatje op de tweede verdieping van een uit rode baksteen opgetrokken gebouw uit de jaren twintig van de vorige eeuw. Soms stelde April zich voor dat er tijdens de grote crisis van de jaren dertig een gezinnetje had gewoond, met in de hoek van de woonkamer misschien een gordijn om de ouders wat privacy te gunnen. Of dat er in de jaren veertig een vrouw had gewoond die aan de lopende band bij een fabriek in Seattle had gewerkt, wachtend tot haar echtgenoot of verloofde uit de oorlog terug zou keren. Of dat er in de jaren zestig een *Mad Men*-achtige alleenstaande vrouw had gewoond, een secretaresse in een felgekleurde jurk die alle mannen met een baan die zij zelf eigenlijk wilde benijdde en zich afvroeg wanneer haar leven zou veranderen. Al die mensen konden hun sporen hebben nagelaten, in de lichte krassen op de houten

vloeren, de gehavende badkamertegels of het vergeelde kastpapier in de linnenkast. Misschien leefden sommigen van hen nog, woonden ze ergens anders en keken ze met warme gevoelens terug op hun jaren in dat appartement in die rustige buurt in Seattle, dat elke lente uitkeek op de bloeiende roze kersenbomen in de straat. Soms fantaseerde April over een reünie in het appartement, waarbij mensen uit de diverse periodes op een magische manier dezelfde tijd en ruimte deelden. Ze zouden vast ontzet zijn als ze hoorden hoe hoog haar huur was en dat ze er nog altijd niet aan was toegekomen het kastpapier te vervangen. (Deden mensen dat eigenlijk nog?)

Maar op dit moment werd April in beslag genomen door iets totaal nieuws dat helemaal niets te maken had met de vertrouwde, aangenaam verbleekte muren. Ze had de brief geschreven en naar zijn bestemming gebracht, en daar bijna meteen spijt van gehad.

Tegenwoordig leek niemand meer echte brieven te schrijven, maar een correspondentie met pen en papier, dus géén e-mailverkeer, sprak April enorm aan. Een handschrift, met al zijn lussen, bogen en hoeken, was net een piepkleine routekaart naar iemands diepste wezen of een portaal naar een andere tijd, net als een met een krassende vulpen geschreven victoriaanse roman. Toch wist ze maar al te goed dat sommige brieven nooit verstuurd hoorden te worden. Bijvoorbeeld brieven waarin een pijnlijk geheim werd opgebiecht, van het soort dat je maar beter kon meenemen in het graf of bewaren tot je niet meer *compos mentis* was, wat dat ook mocht betekenen. Brieven die het geschreven equivalent waren van de driftbui van een peuter, een woede die snel weer voorbij was maar wel voortleefde in de boze krabbels op een stuk papier. Brieven waarin roddels stonden die al dan niet waar waren –

of misschien juist als ze op waarheid berustten. Of brieven die midden in de nacht waren geschreven en begonnen met ‘Je kent me niet, maar...’ gevolgd door iets wat slechts kon worden omschreven als een liefdesverklaring aan iemand die je eigenlijk niet kende.

Helaas behoorde de brief die zij had geschreven tot de laatste categorie.

En hoewel ze hem niet als zodanig op de bus had gedaan, had hij toch zijn bestemming bereikt. Op een mooie middag in mei, die leek te pulseren van belofte, had ze hem tussen de bladzijden van een boek gestoken – *Magpie Murders* van Anthony Horowitz om precies te zijn – en dat boek vervolgens achtergelaten op de tweedehandsboekendesk in Read the Room, de buurtboekwinkel twee straten van Aprils woning vandaan. Een man van in de dertig met een slordig beginnend baardje en het soort vriendelijke glimlach dat mensen heel goed kon aanzetten tot het schrijven van slechte gedichten – April kende zijn naam niet – had als taak de nieuw binnengekomen tweedehandsboeken te sorteren en te controleren. April wist zeker dat hij de brief zou vinden en lezen. Voor zover ze kon beoordelen deed hij zijn werk zorgvuldig en hij leek het type dat het raadsel rond een anonieme correspondent wel kon waarderen. Het was een woest aantrekkelijke man, vast geen acteur, al zag hij eruit alsof hij er gemakkelijk een kón zijn. Hij kwam kalm over, een echte boekenliefhebber en wellicht zelfs een tikje verlegen. Ze had hem beleefd klanten te woord zien staan en hem zelfs een keer op internet een boek zien opzoeken voor een man op leeftijd die zo te zien niets moest hebben van computers. Kortom: hij leek aardig.

En April was wel toe aan een aardig iemand, want ze was ondertussen – officieel – eenzaam. Aanvankelijk had ze thuis-

werken heel prettig gevonden, maar inmiddels was dat blijkbaar de nieuwe norm geworden zonder dat ze daar ooit mee in had gestemd, en als introvert persoon had ze zich er misschien wat te gemakkelijk in geschikt. Bij een recente wandeling – ongeacht de omstandigheden dwong ze zichzelf zelfs tijdens de vele lentebuien in Seattle één keer per dag naar buiten te gaan – had ze veel te enthousiast gedaan tegen een hond met een trui aan, waarna het bazinnetje zich haastig met haar huisdier uit de voeten had gemaakt. Het baarde April zorgen dat ze het praten met mensen leek te zijn verleerd, maar hoe moest ze dat oefenen? Ze ontmoette gewoon geen mensen. Haar burens in het appartementencomplex waren allemaal net als zij: rustige, eenzellige mensen die zich zelden buiten de deur waagden. April hoorde hun muziek, hun voetstappen en raadselachtige dreunen, maar omdat ze ze zelden tegenkwam fantaseerde ze meer over hun achtergronden dan dat ze ze echt leerde kennen.

Ze had natuurlijk gewoon op de man in de boekwinkel kunnen afstappen om hem gedag te zeggen, zoals een normaal mens zou doen, maar het idee van de brief was laat op een avond bij haar opgekomen nadat ze twee romcoms achter elkaar op tv had bekeken, kort nadat ze 84, *Charing Cross Road* had herlezen. In films kwam alles altijd zo mooi op zijn pootjes terecht, en de brieven in het boek (een correspondentie tussen een werknemer in een boekwinkel en een vrouw die van lezen hield, had April vastgesteld) waren zo alleraardigst geweest dat het laat op de avond een goed idee had geleken om zelf zo'n brief te schrijven. Soms, zo had ze geredeneerd wanneer ze in het donker aan haar bureau zat, moest je gewoon iets spontaans doen en er dan maar het beste van hopen. Die ochtend had ze het boek met de brief erin snel achtergelaten

zonder zichzelf de tijd te gunnen om van gedachten te veranderen. En nu, terwijl de late namiddag overging in de grijsheid van een zachte trui, kostte het haar moeite om zich op haar werk te concentreren.

Het zoemen van de intercom verstoorde Aprils gedachten en liet haar schrikken. Zoals gewoonlijk verwachtte ze niemand. Haar broer, Ben, was de enige die regelmatig onaangekondigd bij haar voor de deur stond, maar ze wist dat hij deze middag auditie ging doen voor een musical, al kon hij niet zingen. Ze liep naar de intercom en drukte op de knop.

‘Hallo?’

‘Ik kom een pizza bezorgen voor... Jackson?’

‘Sorry,’ zei April, ‘dat is hiernaast. Op nummer 305.’ Het was niet de eerste keer dat een pizzakoerier per vergissing bij haar aanbelde. Meneer Jackson, een gepensioneerd leraar die April een paar keer kort in de lobby of op de gang had gesproken, bestelde elke donderdag pizza. Ze voelde zich een beetje ongemakkelijk omdat ze dat wist. Misschien had ze net iets te veel tijd gehad om de gewoonten van haar burens te bestuderen.

‘Bedankt.’

Door haar raam zag April de pizzakoerier teruglopen naar zijn auto, een kleine tweedeurs met een reusachtige plastic pizzapunt op het dak. Misschien wachtte er aan het einde van zijn werkdag iemand op hem, iemand die eraan had gedacht de oven voor te verwarmen voor de pizza die hij mee naar huis zou nemen, iemand die graag wilde horen hoe zijn dag was verlopen en benieuwd was naar zijn avonturen tijdens het bezorgen van pizza's. Iemand die geen briefje in een boek behoefde achter te laten om een ander te ontmoeten. De kleine auto reed weg.

Maar goed. Aan die brief was niets meer te doen. Wat zou

er gebeuren als de man van de boekwinkel hem las? Waarschijnlijk niets, dacht April, toen ze weer aan haar bureau zat te piekeren. Misschien moest een volwassen vrouw – ze was drieëndertig, een leeftijd die ze zelf oud noch jong vond – met een volwassen techbaan die vanuit huis werkte zich niet inbeelden dat ze de niet-blonde heldin uit een film van Nora Ephron was. (Aprils haar was heel erg un-romcom saai bruin, al mocht ze graag denken dat ze een beter kapsel had dan Meg Ryan in *You've Got Mail*.) Het kon zijn dat verveling en eenzaamheid haar ertoe hadden aangezet een stap te ver te zetten. De kans bestond dat ze geen goede briefschrijfster was. Eigenlijk was het niet eens een echte brief, meer een alineaatje, en misschien had ze beter nóg een kladversie kunnen maken. Het briefje was te kort en niet grappig genoeg. April geloofde in dingen herschrijven om ze te verbeteren. Nu een lege avond zich voor haar uitstreckte, vreesde ze dat het briefje dat ze in het boek had gestopt onbeantwoord zou blijven. Wellicht was het inderdaad een dwaas idee geweest.

Al leek Aprils leven wel een dwaas idee te kunnen gebruiken om de boel eens lekker op te schudden. Meestal bracht ze overdag lange uren door in haar appartement met het werken voor een online-makelaardij (een baan die voornamelijk bestond uit het schrijven van opgewekte e-mails aan mensen die hun huis wilden verkopen) en las ze in de avonduren boeken. Ze was dol op lezen. Dat was voor haar altijd dé manier geweest om zich af te sluiten voor de buitenwereld, vervelende zaken uit te stellen of te ontsnappen naar een andere plek. Vroeger had ze de dagen dat ze een bezoek aan de bibliotheek bracht altijd de leukste gevonden. Dan was ze teruggelopen naar de auto waarin haar ouders zaten te wachten, wankelend onder het gewicht van een flinke stapel boeken, die ze thuis op

haar bed had gelezen tot het licht van de namiddag wegstierf en haar moeder haar riep voor het eten. Ze was dol geweest op Francie Nolan die op de brandtrap had zitten lezen in *A Tree Grows in Brooklyn*. En op Jo March die in een boom had zitten huilen om een fictief verhaal in *Little Women* en op de zussen uit *All-of-a-Kind Family*, gekleed in dezelfde jurken en schorten, die hun eigen rituele uitstapjes naar de bibliotheek maakten. In het echte leven had April geen zussen – ze had alleen Ben, en hij was een verhaal apart – maar door de boeken die ze las had ze die zussen toch gekregen.

Tegenwoordig las ze voornamelijk detectives waarin solo opererende vrouwelijke rechercheurs – die altijd, net als zij, alleen leken te wonen in een zonderling appartement met in hun koelkast een vreemde voorraad niet bij elkaar passende etenswaren – stevast op raadselachtige moorden schenen te stuiten die ze dan door louter slim deduceren wisten op te lossen. April verbeelde zich dat zij daar best eens goed in kon zijn, misschien alleen door het lezen van al die romans. Net zoals ze er tamelijk zeker van was dat ze – na het bekijken van alle afleveringen van *Call the Midwife* op Netflix – in geval van nood kon helpen bij een bevalling, zolang het maar geen stuitligging was. Al had die gelegenheid zich nog niet voorgedaan. Misschien was die brief wel een poging tot het scheppen van haar eigen mysterie.

Net als de heldinnen uit haar detectiveromans vond April het niet erg om alleen te wonen, ondanks de enge geluiden die ze af en toe 's nachts hoorde, waardoor ze wel degelijk even wenste dat er nog iemand in de kamer was. Soms leek het net alsof het oude gebouw zijn ledematen even wilde strekken, waarbij het mysterieuze geluiden maakte, als kleine fluisteringen van bewoners uit het verleden. Zelfs overdag had haar

appartement aangenaam krakende vloeren die zich andere voetstappen leken te herinneren. Toen April jonger was geweest had ze ervan gedroomd om in een appartement als dit te wonen, haar eigen plekje, met glas-in-loodramen en vol met boeken. Maar tegenwoordig betwijfelde ze soms of het leven van een volwassene werkelijk zo hoorde te zijn: deze rustige opeenvolging van nauwelijks van elkaar te onderscheiden dagen, dit gevoel van milde voldoening dat nooit helemaal uitgroeide tot uitbundig geluk. Lang geleden had ze drieëndertig behoorlijk oud gevonden en geloofd dat ze tegen die tijd gezetteld zou zijn en een rijk, vol leven zou leiden. Op zich was er niets mis met Aprils leven, maar ze had altijd het gevoel dat ze ergens op wachtte – op de liefde, op een baan die méér dan ‘wel aardig’ was, op drukke bijeenkomsten met vrienden, op iets onverwachts.

April had het appartement een aantal jaar geleden niet alleen uitgekozen vanwege zijn ouderwetse charme, maar ook omdat het vlak bij de boekwinkel was en zij er al heel lang van droomde om op een goede dag in een boekhandel te werken. Als vaste klant van Read the Room had ze vaak heimelijk naar de man van de tweedehandsboeken gekeken, vanaf een tafeltje in het café of wanneer ze de boekenplanken inspecteerde. Hij was knap, maar zo te zien was hij zich daar zelf niet van bewust, en steeds als hij verstrooid een hand door zijn haar haalde bleef dat aandoenlijk in de war zitten. Hij kwam op haar over als een rustige, vriendelijke man die misschien ook gevoel voor humor had. Ze vond het leuk zoals hij om de grappjes van zijn collega's lachte: geen diepe bulderlach, maar meer een zachte keellach die vaak net wat later klonk dan die van de anderen. Hij droeg geen trouwring en leek geen speciale band te hebben met een van de andere werknemers van de winkel,

althans voor zover zij kon beoordelen. Natuurlijk had ze geen idee of haar indrukken juist waren (voor hetzelfde geld was hij homo, had hij een serieuze relatie met een superindrukwekkend iemand of was hij een echte klootzak, of al die dingen bij elkaar), en ze wist ook niet of hij haar toenaderingspoging op prijs zou stellen. De enige manier om daarachter te komen was door zelf de eerste stap te zetten, en April geloofde dat haar opwelling om hem een brief te schrijven in plaats van hem rechtstreeks te benaderen hem zou aanspreken. Nou ja, dat had ze gisteren gedacht, en nu was het te laat om het ongedaan te maken.

Aan het einde van haar werkdag sloot April haar laptop af en overwoog ze of ze klikjes moest opwarmen voor het avondeten. Daarna deed ze haar best om aan andere dingen te denken, zoals aan de vraag waarom elk meubelstuk of kunstvoorwerp dat ze graag wilde hebben en waar ze hard voor had gespaard nooit echt op zijn plaats leek in haar appartement, alsof het een vroege gast op een feest was die wachtte tot de rest van de A-lijst zou arriveren. (Zo kon haar nieuwe leunstoel niet goed overweg met haar andere, voornamelijk tweedehandsmeubels. Hoeveel sierkussens ze er ook op legde, dat ding leek er niet bij te willen horen.) Of aan de vraag waarom ze almaar vreemde berichtjes kreeg van een onbekende die op zoek was naar zijn of haar tegendraadse schoonzoon: 'Kom terug. Gloria heeft je nodig. De kinderen missen je.' Aan de vraag of het lomp was om haar buurvrouw van nummer 303, die tangolessen volgde, te verzoeken om de bandoneon-muziek wat zachter te zetten en na tien 's avonds op sokken te oefenen.

Ze stuurde Ben een berichtje, gewoon om even wat van zich te laten horen.

Hoe ging je auditie?

Zoals gewoonlijk reageerde hij snel.

Niet geweldig. Kennelijk waren ze op zoek naar zangers.

April gniffelde zacht en typte 'Tja, het was tenslotte een musical!', maar ze wiste het bericht weer en stuurde in plaats daarvan een hartje.

De avond verstreek rustig zoals zo vaak, als schakels van een oneindige ketting. Weliswaar een mooie ketting, maar misschien toch een die om een hangertje vroeg. Of zoiets. 's Avonds laat, toen ze in bed haar nieuwste detective lag te lezen, moest ze telkens denken aan de brief die een paar straten verderop op een bureau in de boekwinkel lag en waarvan een puntje tussen de bladzijden van de dikke rood met zwarte hardcover uitstak als een hand die in het onbekende tastte. Het mooie van mysteries in romans was dat ze altijd werden opgelost, maar niet altijd op de manier die je verwachtte.

Westley

Mensen lieten van alles in boeken achter. Westleys werk als coördinator van tweedehandsboeken bij Read the Room bestond deels uit het doorbladeren van de boeken die waren goedgekeurd voor herverkoop en eventuele rommel eruit te halen, en hij was er trots op dat hij die taak zo zorgvuldig uitvoerde. Achter het bureau van de tweedehandsafdeling had hij tientallen verloren voorwerpen die hij in boeken had gevonden met punaises op de muur geprikt: ansichtkaarten van verre buitenlandse stranden of fonkelende skylines, haastig gekrabbelde boodschappenlijstjes, bonnen van betaalautomaten, verlopen lidmaatschapspasjes, verbleekte verjaardagskaarten, bioscoopkaartjes zonder controlestrook, te dure bladleggers uit museumwinkels en willekeurige foldertjes. (Eén zo'n foldertje van een 'winkel voor metafysische behoeften' aan de oostkust van de VS was helemaal uitgevoerd in zwart- en paarse tinten en bedrukt met sierlijke krulletters. Westley zat er vaak naar te staren terwijl hij zich probeerde voor te stellen hoe de klanten van zo'n winkel eruitzagen.) Al die spullen vormden een toevallig aureool rond het bureau, een afbakening van vergeten schatten.